

Sovjet på tur

Och näst i tur står — Sovjetunionen! Mona Forsberg avslöjar att Amblehurst tillsammans med en partner står i begrepp att flytta in i 500 kvadratmeter kontors- och fabrikslokaler i Moskva. Där ska Amblehurst till en början göra förpackningar och applicera hologram. Längre fram kan det till och med bli aktuellt att börja tillverka hologram i Moskva.

Att hologram på förpackningar har framtiden för sig är Mona Forsberg alltså fullt och fast övertygad om.

— Idag har vi förpackningar med fantastiska färger och topptryck, säger hon. Vill branschen förnya sig så kommer hologrammen ofrånkomligen in i bilden. Vänta bara några år!

Hologramsigillet garanterar att kunden får "the real thing" och inte en billig asiatisk kopia.

nora emballager

förpackning

lager

transport

materialhantering

Hologram på förpackningar

Sovjet står på tur

När kontokortsföretagen 1984 började använda hologram för att skydda sina kort mot förfalskningar betydde det genombrottet för massproduktion och applicering av hologram på varor i större skala.

Fler och fler företag har börjat snegla på de fantasieggande och statusfyllda hologrammen, speciellt som kostnaderna för dem gått ned ordentligt. Marabou dekorerade redan under julhandeln 1988 sin stora chokladask "Fortuna Universe" med ett regnbågsskimrande hologramjordklot och asken såldes slut i affärerna.

— Intresset för att använda hologram på förpackningarna har ökat, säger Mona Forsberg, ägare och grundare till Holo Media AB, svensk agent för den engelska hologramproducenten Amblehurst.

— Dilemmat är att köparen av förpackningen, alltså den som tillverkar själva varan, ofta inte vet vad ett hologram är för någonting. De har aldrig sett en färdig produkt och därför faller ofta idén.

Hologram kommer ursprungligen från grekiskan "holos", som betyder "hel" och "gram", som kan översättas ungefär till "meddelande". Alla hologram framställs med hjälp av laser och på Holo Medias galleri finns regelrätta porträtt, tredimensionella fotografier av personer, "tagna" med hjälp av laser.

Men naturligtvis är det mer komplicerat att ta fram ett hologram än en fotografisk bild. Det går inte att trycka hologram som man trycker bilder. Hologram appliceras på förpackningar i form av skimrande metallfolie där den tredimensionella bilden framträder när ljuset faller i rätt vinkel.

Tekniken billigare

Så även om hologramtekniken blivit mycket billigare på bara några år så kostar den fortfarande en hel del pengar. Mellan 10 och 50 öre extra per förpackning räknar Mona Forsberg med. Men det förutsätter att man kan spara en del pengar på förpackningens övriga design och att tillverkningsserierna är stora.

Svenska Tobaksbolaget är ett av många företag som seriöst undersöker förutsättningarna för att applicera hologram på förpackningarna till vissa varor.

— Fortfarande är det en kostnadsfråga, säger Sten Hagman på Tobaksbolaget. Men det är helt klart intressant och värt att titta närmare på.

Holo Media tillverkar inte själva några

Att ta fram förpackningar med hologram är faktiskt billigare i Finland, det land i Norden som ligger längst fram på det här området, säger Mona Forsberg.

hologram. Det lilla företaget, som har kontor kombinerat med utställningslokaler på Drottninggatan i Stockholm fungerar sedan fyra år som agent åt engelska Amblehurst, som producerar hologrammen. Mycket förenklat går det till så att hologrambilden präglas på en tunn plastfilm. För att ögat ska kunna uppfatta bilden metalliseras sedan plastfilmen och hologrammet får sin karaktäristiska skimrande yta.

Någon svensk masstillverkare finns inte och endast ett företag i Sverige har tekniken som krävs för att applicera hologrammen på förpackningar och trycksaker.

— Att ta fram förpackningar med hologram på är faktiskt billigare i Finland, det land i Norden som ligger längst fram på det här området, säger Mona Forsberg. Vi slussar över våra kunder till det finska bolaget Satatuote.

För många typer av varor kommer hologram på förpackningarna förmodligen aldrig att bli aktuellt. Som det ser ut idag har hologramtekniken två klara användningsområden: att garantera en varas äkthet samt sälja statusfyllda och lite dyrare varor.

Läkemedel skyddas

Vissa tillverkare av läkemedel har till exempel börjat använda sigill av hologram på sina förpackningar i ett försök att sätta stopp för de falska mediciner som florerar i vissa delar av världen. På samma sätt finns numer whiskyn Johnnie Walker att köpa i flaskor förseglade med ett hologramsiggill. Det ska garantera kunden att han får "the real thing" och ingen billig asiatisk kopia.

— För att förfälska hologram krävs en rätt omfattande utrustning, säger Mona Forsberg. Antingen måste man komma över "mastern", originalet hologrammet görs från, eller smuggla ut färdiga hologram från fabriken i England.

Ingetdera låter vidare troligt. Amblehurst gör värdehandlingar som till exempel pass och har alltså sina väl inarbetade säkerhetsrutiner.

I fallet med Johnnie Walkers flaskor fungerar hologramsiggillet både som en äkthetsgaranti och som ren reklam. Alla vet att en snygg och intressant förpackning kan sälja en vara — och hologram är så nytt att det drar till sig uppmärksamheten direkt och dessutom höjer varans status.

— Här är ett exempel, säger Mona Forsberg och plockar fram en kartong. Det är Babyliiss som satt på hologrametiketter på den här hårfönen och på lådan.

Amblehurst i England rapporterar att företaget nyligen tagit in order på hologram från bland annat den franska kosmetikafirman Roger Gallet. Självhäftande holografiska etiketter ska pryda parfymen avsedd för marknaden i Mellanöstern.

I både Schweiz och Västtyskland har videobolag beställt etiketter av hologram, just för att de inte går att förfälska. Lederle, ett engelskt företag som tillverkar farmaceutiska produkter, skyddar sitt firmanamn med hologrametiketter.